

Ostvarivanje inkluzije Roma u Rumuniji: šta je potrebno da bi se to postiglo? - apstrakt

Inkluzija Roma predstavlja važan potez za Rumuniju. Uz sve stariju populaciju i sve brojnije mlade pripadnike romske manjine, Rumunija ne može da dozvoli da romska deca i omladina budu zapostavljena. Rumunske romske porodice čine brojnu i izuzetno siromašnu grupu mlađe populacije najčešće isključenu iz tržišta i usluga. Ulaganje u inkluziju Roma predstavlja neophodan korak koji Rumunija mora da napravi da bi ostvarila svoje ciljeve za evropsku socijalnu inkluziju do godine 2020. Iz tog razloga, inkluzija Roma je ne samo moralni imperativ, nego i praktičan potez za Rumuniju.

Društvenoekonomска inkluzija rumunskih Roma predstavlja rezultat više povezanih faktora koji dovode do izrazite nejednakosti u mogućnostima koje im se pružaju, što je jasno uočljivo još u njihovom detinjstvu. Ulažu se naporci za usaglašavanje politike delovanja i naglašavanje najznačajnijih oblasti u tri ključne sfere isključenosti Roma: u razvoju veština, posebno u toku ranog detinjstva i osnovnog obrazovanja; u stvaranju prilika za zarađivanje romskim porodicama, kao i u pružanju osnovnih usluga i životnih uslova. Ove tri oblasti čine osnovu izazova koji se ogleda u obezbeđivanju jednakih mogućnosti za Rome, kako za sadašnje tako i za naredne generacije.

Imajući u vidu ove tri oblasti, date su sledeće preporuke za višegeneracijsku inkluziju Roma:

- poboljšanje kvaliteta socijalnih službi u cilju obezbeđivanja bolje efikasnosti sveukupnog delovanja;
- unapređenje saradnje, odgovornosti, podsticajnih struktura kao i praćenja i evaluacije da bi se dobili i pratili konkretni rezultati na višem nivou;
- rušenje negativnih predrasuda o Romima i ulaganje u projekte.

Romska deca u Rumuniji se u najvećem broju slučajeva rađaju u siromaštvu: devet od deset Roma živi u izrazitoj nemaštini. Polovina romske dece odrasta u prenaseljenim domaćinstvima, a jedna trećina u nehigijenskim naseljima. Romska deca su statistički mnogo podložnija neuhranjenosti u ranom uzrastu i bolestima koje ugrožavaju zdrav razvoj u najznačajnijim prvim godinama života.

Romska deca uglavnom kreću u školu sa 6 ili 7 godina, preskočivši veoma važno predškolsko obrazovanje, a zatim najčešće napuštaju školu već sa 16 godina, i samo 29% romskih dečaka i 18% romskih devojčica nastavlja školovanje posle tog uzrasta. Ako je dete iz romskog naselja, velika je verovatnoća (31% do 60%) da će pohađati školu ili odeljenje sa većinom učenika romske populacije. Pokazalo se da i romski učenici koji idu u škole u kojima predstavljaju manjinu imaju drugačiji tretman od ostalih đaka, kako od strane svojih drugara iz klupe tako i od strane nastavnika, a sve zbog predrasuda. Male su šanse da mladi Romi završe srednju školu kao i da nađu posao: verovatnoća da mlade Romkinje uspeju da nađu posao je samo jedan prema pet. Oko jedne trećine Roma koji traže posao biće izloženo diskriminaciji. Romi sa navršenih 55 godina imaju 54% veće šanse da pate od hroničnih

bolesti ili drugih zdravstvenih problema. U proseku žive šest godina kraće od ostatka stanovništva.

Predložene mere koje treba preduzeti često nisu praćene adekvatnim finansiranjem. Donošenje odluka je prebačeno na jedinice lokalne samouprave, ali još nije došlo i do decentralizacije budžeta. Štaviše, naložene mere štednje nanele su mnogo štete autonomiji lokalne samouprave, pošto se lokalni budžet znatno smanjio. U izveštaju o posmatranju civilnog društva u vezi sa implementacijom Nacionalne strategije za integraciju Roma (NSIR) navodi se da Strategija predviđa izvesne mere koje nisu sasvim u skladu sa njenim ciljevima. Postoji rizik da će ove mere dodatno opteretiti lokalne vlasti a da neće mnogo uticati na Rome ili će kao rezultat imati preduzete mere i značajne troškove koji neće nužno pomoći inkluziju Roma.

Da biste preuzezeli ceo izveštaj, molimo kliknite ovde.

Prilagođeno i preuzeto iz originalnog članka Svetske banke. Odgovornost za stavove i mišljenja iznete u ovom prikazu snosi isključivo njegov autor i ne odražava mišljenja i stavove Svetske banke.

Timovi za ljudski i održivi razvoj, Evropa i Centralna Azija. 2014. Achieving Roma Inclusion in Romania: What Does It Take? © World Bank.
<https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/18663> Dozvola: Creative Commons Attribution license (CC BY 3.0 IGO dozvola).